

grafija se je ujemala z zločincem, katerega so vtaknili pod ključ čisto radi druge hudobije. Razkrinkani Hellmann je priznal po dolgem oklevanju tudi 11 let stari umor.

Neki Häuer v Šleziji je umoril l. 1919 krošnjarja in je pobegnul. Zaprl so morilčevega delavskega tovariša in bi bil skoraj obsojen. V omenjenem letu je bilo izseljevanje iz Šlezije v Južno Ameriko na dnevnem redu in nekaj povsem lahkega. Posebno rudarji so se tedaj močno izseljevali. Nek izseljenec rudar, ki je delal nekoč s H. v jami, je našel morilca pri kopanju solitra v južnoameriški državi Čile v največji stiski. Nikdo pa tedaj ni znal, da je H. zločinec. Med na novo naseljenim rudarjem in H. je pognalo v kratkem odkrito prijateljstvo, ki se je posebno poglobilo, ko je pričelo med salpeterskim delavstvom, ki je obstojalo po pretežni večini iz Indijancev, mezdnogibanje, pri katerem so tudi sodelovali delavci iz Evrope. Prišlo je do pobune med delavstvom, vojaštvo je prihitelo ter streljalo. Med težko ranjenimi je bil tudi H. Ko je bil v zadnjih izdihljajih, je priznal prijatelju zločin. On je bil krošnjarjev morilec, katerega so še pa vedno iskali v domovini. Pred poklicano pričo je bil še sestavljen zapisnik in H. je umrl. Prepis zapisnika je bil poslan v Nemčijo in je razvozljal zagotnetno zadevo smrti krošnjarja.

Lovski pomočnik Kauff je ustrelil leta 1904 v Holsteinu logarja Drevelsena. Lepega jutra so našli gozdarja ustreljenega v lovišču. Splošno mnenje je bilo, da je postal smrtna žrtev divjih lovcov. Ker so res nekateri divji lovci grozili logarju, so jih več zaprli. Ves sum se je pa slednjič oklenil enega, ki ni mogel dokazati, da bi ne bil ob času umora v lovišču. Čeravno je govoril proti njemu le sum in dasi je zatrjeval popolno nedolžnost, je bil obsojen na 10 let ječe. Lovskega pomočnika Kauffa ni nikdo osumil. Prosil je kmalu nato za prestavo in nikdo ni več slišal o njem.

Leta 1914 je padel na ruskem bojišču

narednik Kauff. Med papirji, katere so našli pri padlem, je bilo tudi priznanje, da je on ustrelil logarja iz zasede, ker je upal, da bo po umoru lahko poročil logarjevo ženo. Po krvavem dejanju pa ga žena ustreljenega ni marala.

Svetovna vojna je pojasnila marsikateri zločin, ki bi bil sicer ostal za zmiraj zaviti v temo. Aprila leta 1918, po bitki pri Cambrai, je priznal Bavarec Berner v zadnjih izdihljajih sanitetnemu vojaku, da je umoril nekaj mesecev pred izbruhom svetovne vojne očeta, ker mu je ta branil ženitev z neko žensko. Medvojne zmede so otežkočale policijska poizvedovanja in ni padla niti senca suma na sina umorjenega.

Pobrežje pri Mariboru — Partinje. Smrtna kosa. Po dolgi in mučni bolezni je umrl na Pobrežju dne 15. aprila bivši obče znani, veseli in priljubljeni posestnik iz Partinje Janez Rues. K zadnjemu počitku ga je spremljalo precejšnje število njegovih partijskih sosedov in znancev. Na sedmini pa so pogrebci nabrali v njegov blag spomin za enega njegovih birmancev, ki se sedaj pripravlja za novomašnika, 131 Din. Vsem darovalcem iskrena hvala, blagopokojnemu pa večni mir!

Trbonje. Turobno so pali zvonovi, ko je kruta smrt pretrgala nit življenja mladeniču Konradu Dolev, komaj v 26 letu starosti. Kdor ga je poznal in videl pred enim letom, ga je moral občudovati. Bil je postavno velikan, močan in zdrav. Kot godbenik je bil vedno vesel. Zato je njegova smrt tem bolj globoko iznenadila celo župnijo in globoko pretresla domačo hišo, ko je izgubila ljubljene sina. Njegova mati je stavila vanj vse svoje upanje, tolažbo in veselje. A Konrada ni več med nami, šel je v večnost, o kateri govori pesnik tako tolažilno, da »lepše solnce njemu sije, lepša zarja rumeni«. — Nekaj dni pozneje je zatisnil svoje trudne oči Peter Ošlovnik, star 83 let. Bil je najstarejši mož v župniji. Po poklicu zidar in godbenik. Kot muzikant je razveseljeval ljudi

na nešteti gostijah. Kot zidar je pomagal leta 1898 rajnemu škofu Napotniku, ki je posvečeval župno cerkev, zazidati grobek za svetinje ali ostanke mučencev na glavnem oltarju. Tudi njegovega pogreba se je udeležilo mnogo ljudi od blizu in daleč. — Za nova cerkvena ključarja pri župni cerkvi sta postavljena posestnika Jakob Uršnik, po domače Kučej in Valentin Brajnik, po domače Brezovnik. V stalni pokoj je stopil tukašnji g. nadučitelj Martin Kranjčič. Bil je vzor učitelj.

Ruše. Nič novega pod solncem, pravi pregovor. Toda zdi se mi, da to vedno ne drži. Sej ni skoraj dneva, da nam ne bi prinesel kaj posebnega. In tako je te dni imel odbor za pomožno akcijo v Rušah svojo sejo, kjer so odborniki ugotovili, da so začeli delovati 11. januarja, a zaključili 31. marca 1932. V tem času je odbor podpiral od 54 do 91 družin s 156 do 254 člani. Razdelil je 6073 kg krompirja, 326 kg fižola, 428 kg slanine, 140 kg kruha, 1320 kg krušne moke, 1471 kg koruznega zdroba in 113 in pol kg mesa. Skupni dohodki so znašali 22.238.50 Din, izdatki pa 18.793.25 Din. Preostanek se naloži za bodočnost. Vsem, ki so pripomogli, da je akcija tako dobro uspela, izreka odbor tem potom najlepšo zahvalo. — Končno vendar dobimo, kakor se sliši, avtobusno zvezo z Mariborom. In sicer bo vozil od 1. maja dalje g. Pohlina vsak dan dvakrat iz Ruš v Maribor in dvakrat obratno. Odhod iz Ruš bo ob 8. in 14. uri, povratek pa ob 11. in 17. uri. Voznina bo 8 Din za osebo na eno stran. — Umrli so zadnji čas: I. Velca, 14 dni star otrok. Anton Kramer, star 20 let, se je ponesrečil v tovarni za dušik. Ubil ga je električni tok napetosti 500 voltov. Vzor mladeniča, ki je z vsem zaslužkom in vso ljubeznijo skrbel za mater vdovo in še manjše sestrice, so spremile vse Ruše na poslednji poti. Tudi pevski zbor mu je zapel in tovarniška (delavska) godba mu je zaigrala v slovo. Dalje je umrl Verbošt Miha, star 78 let. Naj v miru počivajo, preostalim naše sožalje! — Katoliško prosvetno društvo pripravlja za 5. maj materin dan s pestrim sporedom. Že danes društvo opozarja na ta dan vse ruške mamice. Začetek prireditve bo zvečer ob 8. uri.

Ribnica na Pohorju. Tako veličastnega pogreba še pač nismo imeli, kakor se je tu gorl vršil v sredo 20. aprila. Vsaj trikrat premala

prvo železno cesto promet na razdaljo 18 km (Saint-Etienne — Andrézieux) leta 1827. Prva avstrijska železnica je bila tudi daljša nego vse dotedanje angleške. Njen zgraditelj Franc Anton vitez Gerstner je hotel vpeljati na železnici parni pogon in v tem slučaju, kar se je zgodilo precej pozneje, bi bila imela Avstrija prvo železnico na parni stroj.

Otroci — izumitelji?

Prve parne lokomotive niso tekle same od sebe, temveč so morale odpirati, oziroma zapirati na njihovih cilindrih dve pipi, čim je bat dosegel do zgornjega ali spodnjega konca. To delo so zaradi njegove prepro-

osebnega strežaja. Nekako preplašeno mu je zatrjevala služinčad, da lovi najbrž s kovači postrvi in je zanesla ribiče pot kam dalje proti Kozjem. Škof ni bil zadrezasto strog, prezrl je netočnost v službi. Opoldne mu ni nobeha jed prav teknila. Mizni strežaj se je opravičeval, da je pripravila kosilo oskrbnikova žena, njegov kuhar se ne počuti zdravega radi spremembe zraka. Škofovega kočijaža in konjarje so morali zamenjati domačini. Vse je bolehalo, skoro nikogar od seboj pripeljanih služabnikov ni bilo na spregled.

Cerkvenega kneza so začele oplazovati zle slutnje. Kaj, če je zablodil v tej grabi med tolovajske upornike? Najprej so stegnili roko po njemu zvestih spremljevalcih in kmalu bo zginil tudi sam. Bogznaj kedaj in če sploh bo prodrla vest na Koroško, da je zmanjkalo v teh zakotnih krajih krškega škofa? Najbrž je že jetnik in mu je odločenih le še nekaj dni življenja? Da mu priprosti narod ni naklonjen, se je prepričal na lastne oči, ko je zavil s ceste na kolovoz. Ako mu je ljudstvo sovražno, kaj šele njegovi grajski voditelji!

Prestrašil se je prevzvišeni teh razgrebanj.

Planil je po koncu in se odpravil k duhovnemu tovarišu — k g. župniku. Ko je videl domači dušni pastir škofov strah, čul sumničenja na upor ter tolovajstvo, mu je pokazal iz župnišča na sveže grobove, ki so se vrstili krog cerkve eden poleg drugega. Ker ga pa visoki dostojanstvenik še vedno ni razumel, je izustil strašno besedo: »Kuga!« Škof je izbulil oči, sapo mu je zaprlo, mraz ga je spreletel po celem telesu, sedel je v naslonjač. Namah mu je postalo jasno, da je zašel v gnezdo nečloveškega, ampak kužnega tolovajstva! Kdo bi ga naj bil pozdravljal in se mu klanjal, ko pa je bilo vsacega strah, če ne bo njegov spreved v znamenju še hujšega okuženja in smrti... Njegov sluga, kuhar, mizni strežaj, kočijaž in konjarji, kje drugje so, če ne v objemu kuge ali že celo smrti? Vzdihoval je bolešno, sklenil roke, molil, se pokrival in odšel brzih korakov v svoj stan. Poklicani oskrbnik je priznal, da je zalezla in oplazila kuga škofovo spremstvo. Razložil mu je vse, kar je že prestal od te grozne morilke Plištajn, okolica in sploh cela Bistriška, Sotelska dolina ter hrvaško Zagorje. Nazaj bi bilo zanj že

je bila naša cerkev za množice hvaležnih župljanov in ljubih sosedov od blizu in daleč in prekratka je bila pot od Sv. Jerneja pa tje do Sv. Lenarta, da bi se bili mogli lepo zvrstiti vsi ti pogrebci. Turobno so prepevali zvonovi vseh cerkev od nedelje naprej ter miloželostno še posebej ta dan raznašali tje gori v planine in doli v nižine pretresljivo vest, da spremijamo k zadnjemu počitku svojega ljubečega duhovnega očeta in otroško ljubljenega dušnega pastirja, nepozabnega prijatelja, brata, strica in millega dobrotnika revežev in sirot ter nesebičnega, požrtvovalnega javnega delavca za narodov dušni in telesni blagor. Neizprosna smrt nam je po kratki mučni boleznici pobrala našega po svoji vnemi za čast božjo in zveličanje duš, po svoji nedosegljivi gostoljubnosti in vedno veseli prijaznosti in neumorni postrežljivosti daleč po škofiji znane in blagovanega g. duh. svetnika župnika Andreja Fišer. Uničeno je naše upanje na njegovo zlato sv. mašo čez dve leti in na njegovo osemdesetletnico leto pozneje, predvsem pa so prekrizani naši lepi načrti za veličastno proslavo njegovega tridesetletnega blagoslovljenega tukajšnjega župnikovanja — dne 12. avgusta letošnjega leta. Prazno je mesto njegovega zvestega članstva v načelstvu naše hranilnice in posojilnice; zevajoča vrzel je nastala v našem prosvetnem društvu, kjer je vselej rad predaval, poučeval in mladino bodril; težko bodo pogrešali njegove nasvete naši občinski odbori in njegovo spretno vodstvo naša različna društva ter cerkvene bratovščine in družbe; predvsem pa žalujejo za njim različni siromaki in tolažbe potrebni in ga hranijo v najhvaležnejšem spominu vse naše hiše, v kateri je vkljub svoji zlomljeni nogi toliko rad in ob vsakem vremenu prihajal, da naše bolnike sprevidi in s sv. popotnico pripravi na zadnjo pot. — Ni se čuditi po vsem tem, da je bila tako ganljivo lepa njegova zadnja pot. Že ob njegovi bolniški postelji smo občudovali ljubezen in hvaležnost njegovih faranov, ki so ga v množicah obiskovali in si tudi z lepimi žrtvami prizadevali za njegovo ozdravljenje, njegov mrtvaški oder pa so naravnost pokrili z lepimi cvetkami in dragocenimi vencii, in naši ognjegasei so si štel v čast in sveto dolžnost, da zamorejo stražiti pri njegovih telesnih ostankih. Krasno petje

pred župniščem, v cerkvi in na pokopališču nas je globoko pretresalo, vsi pa smo se iz dna srca pridruževali molitvam veličastnega zbora 25 duhovnikov: »Bog mu daj večni mir.« Obilne solze, ki smo jih pretakali pri ganljivem cerkvenem nagovoru mons. Vreže, profes. iz Maribora, in ob odprtem grobu, ko se je v imenu sorodnikov in domačih zahvaljeval vsem udeležencem vuzeniški g. dekan K. Hiltner ter je bivši župan in predsednik okr. cestn. odbora g. L. Držečnik v dobro premišljenih prisrčnih besedah omenjal blagopokojnika neprecenljive zasluge za dušno zveličanje in telesni dobrobit njegovih skrbi izročenihi vernikov, bile so viden izraz silnega žalovanja otroško vdanega in trajno hvaležnega našega pohorskega naroda. Ko smo zapuščali božjo njivo, zazdeto se mi je, da slišim milo ihtenje iznad Velike Kope in od Sv. Janeza tam doli nad Breznom, koder se razširja naša župnija, pa tudi od temnih gozdov in od vsakega ponosnega kmečkega doma ter od vseh naših prenovljenih cerkev in iz turobnih glasov naših novih zvonov — vedno ponavljano molitev: »Našemu rajnemu g. župniku Andreju daj ljubi Bog večni mir ter obilno plačilo za vse nam skazane dobrote!«

Puščava. »Slovenski Gospodar« nam prinaša teden za tednom razne novice, pa malo dobrih. Mi Pohorci smo sicer trdnega značaja in ne tožimo radi, pa ko bi videli, da bi nam jadikovanje pripomoglo do boljših časov, pa bi še tudi mi malo potožili. Kakor čitamo, je po celem svetu hudo. Ravno tako tudi pri nas. Ponujamo svoje blago (les) raznim kupcem iz Hrvaške. Nekateri bi nam še plačali tako za silo, pa kaj, ko samo obljubijo, les dobijo, potem pa kmet klavirno gleda za denarjem. Nazadnje izve, da dotični sploh ničesar nima in kupelja je gotova. Komu naj dandanes še zaupamo? Živino imamo lepo, kar je včasih pomenilo tudi lep denar. Danes pa, če je res lepa, jo gleda lahko gospodar sam in se je raduje s praznim žepom. Nočem dalje naštevati, kaj in kje nas še kaj boli, ker že to itak celi svet ve. Pomagali si bomo, kakor bomo vedeli in znali, v Boga zaupali in čakali. Eno bo gotovo pomagalo. — V nedeljo, dne 17. aprila smo pa pustili za nekaj časa težave doma in smo jo ubrali na igro. Naše pevsko društvo nam je pripravilo pod vodstvom g. or-

ganista kar dve jako lepi igri, in sicer »Brez zajtrka« in »Pri kapelici«. Bilo je smeha na cente. Pri drugi pa bi se kljub »Jurčkovime šalām začeli skoro jokati. Pa takoj nas je »Klepetulja Jera« spravila spat v dobro voljo. Vsi igralci so izborno rešili svoje vloge. Vsa čast njim!

Šmartino pri Slovenjgradcu. Vsa naša lepa dolina in vsi prebivalci našega gorovja so bili na nogah in mogočno je odmevalo od Velike Urške gore in tje do Turjaka dne 19. julija 1928. leta, da Šmartin obhaja prelepo in izredno redko slovesnost biserne sv. maše svojega dolgoletnega nadžupnika, dekana in častnega kanonika g. Janeza K. Lenarta. Vsa prijazna vas je bila zasajena z visokimi mlaji in prepletana z vencii in šopki cvetlic ter napolnjena z nešteti množicami hvaležnega ljudstva. Zadnji petek pa je šla od ust do ust prežalostna vest, da je sivolasi starček mesec dni pred dokončano devetdesetletnico svojega plodonosnega življenja na večno zatisnil svoje trudne oči. In zapeli so zvonovi nadžupniške cerkve in vseh sedmerih podružnic, da je nehale biti njegovo dobro srce, in se niso dali vmiriti, dokler nismo v nedeljo po pozni službi božji na domače pokopališče v velikanskem sprevoču pospremili in v hladnem grobu zakrili telesne ostanke zaslužnega moža in skrbnega dušnega pastirja, ki je v 32 letih tukajšnjega delovanja krasno prenovil vse naše cerkve in jih deloma tudi oskrbel z novim zvonjenjem. Šele z našim 90. letom je lani o Veliki noči odložil težko breme nadžupnika in se podal v davno zasluženi pokoj, ki ga pa je hotel med nami zavživati. Saj ga je toplo ogrevala otroška ljubezen in vdanost hvaležnih faranov, ki so mu v kaplaniji pripravili prav čedno stanovanje ter ga radi obiskovali in ljubeznivo preskrbovali. Da smo ga sedaj v trumah hodili škropiti in za njegov dušni mir moliti in da smo ga na zadnji poti spremili vsi, kar nas je le moglo od doma, se pač razume ob sebi. Iz srca hvaležni smo blagega rajnega in obenem našemu staremu prijatelju msgru. Vreže, prof. iz Maribora, da nas je še enkrat v ganljivi besedi spominjal njegovega skrbnega in trudopolnega dela, ki ga je razvijal blagopokojni v Škalah, v Šmarju pri Jelšah, Kapelah in pri Sv. Petru pod Sv. gorami kot kaplan ter kot župnik na Tinju vrh

najbrž prepozno, naprej bi pomenilo še sigurnejšo smrt, treba je bilo ostati na mestu in čakati na smrt ali na milost prizanesljivosti iz nebes. Na škofovo vprašanje: Kaj naj ukrene, da ne pomrjejo vsi? je odgovoril oskrbnik: »Pokopljimo mrliče, izženimo iz trga že okužene, nikdo ne sme ven in ne notri, dokler se ne zaustavi morija. Prehrane je dovolj za nekaj mesecev. Edina rešitev pred kugo je beg pred okuženjem.«

Prevzvišeni je poslušnil oskrbnikov nasvet. Takoj je bila sestavljena in od škofa podpisana najstrožja prepoved prekoračenja trške meje. Vsakemu tozadevnemu prestopku je bila zažugana smrtna kazen! Škofovo prepoved je razbobnal ter razglasil grajski berič po celem trgu.

Že koj prihodnji dnevi so dokazali, da sta imela škof in oskrbnik prav. V trgu ni bilo nobene novega slučaja okuženja, okolica naj le skrbi sama zase! Vladika se je počutil veliko bolj pomirjenega; a le noči je prebil v najrahljšem polspanju. Če je pustil okna spalnice zaprta, ga je nekaj dušilo, ako jih je odprl, ga je pregnjala in obletavala bojazen okuženja. Najlažje še je pri-

čakal jutranji svit, če je vstal popolnoči, odprl okno, sedel na stol in gledal preko skal v mučno in vedno enakomerno med skalovjem šumljajočo Bistrico. Žuborenje valčkov v nočni tišini mu je kapljalo liki balzam tolažbo v srce in mu šepetal: Počakaj, potrpi, tudi kuga se bo preselila od tod.

Neko popolnoč je bilo skakljanje Bistrice tako privlačno, da se je dvignil iz naslonjača, se naslonil skozi okno in prisluškoval napol glasno mu oznanjajoči tolažbi gorskega potoka. Prestavil je pogled od vodnih valčkov na strme skale in pod gradom je zagledal nekaj, česar se je prestrašil, kakor bi bil srečal samega bognašvaruj — črno kugo! Zasadil je oči v nočno prikazen — brez dvoma — bila je istina, kar se je odigravalo preko skal. Med gradoma Hartenštajn in Pilštajn nad Bistrico je bil pozidan trg. Na sredini med obema utrdbama so stale človeške postave zgoraj in krepko držale vrv. Od spodaj gor sta plezala po konopcu dva neznanca. Ko sta bila na vrhu pečin, je izginila cela družba v trgu.

stosti opravljali večinoma otroci. — Mall Humphry Potter se je pri njem grozovito dolgočasil, kar ni nič čudnega, in je premišljeval, kako bi se mu izognil. Opazil je, da je dveramni vzvod nad strojem vedno v določenem položaju, ko bi moral odpirati in zapirati ventilne pipe. Mala glava je je takoj uganila: Zvezala je vrv z enim koncem na ventilno ročko, z drugim koncem na določeno mesto vzvoda — ventili so se sami odpirali in zapirali. Izumil je bil veliko stvar, ki je nam ne poroča nobena zgodovina. Brčkone ja sam — delo izgubil.

(Dalje sledi.)

Pohorja in v Poljčanah ob Boču ter kot nadžupnik pri nas. Priserčno zahvalo pa smo dolžni tudi gospodu stolnemu kanoniku Častu ki je za njegov dušni mir in bogato plačilo v nebesih opravil pogrebno sv. mašo in v spremstvu 14 duhovnikov vodil pogreb. Globoka zahvala pa gre tudi domači duhovščini, ki je vse jako lepo oskrbela, vsem zastopnikom različnih uradov, gasilnim in drugim društvom, dobro izvežbanemu pevskemu zboru, ki je s svojimi žalostinkami tolmachi naše žalovanje, ter vsem darovalcem vencev in šopkov. Možu, ki nam je svoje moči žrtvoval, pa tudi za ljubi slovenski narod veliko prestal, ohranimo hvaležni spomin in molimo za njim: »Blagor mu, ki se spočije, v črni zemlji v Bogu spite«

Sv. Trojica v Slov. goricah. Vsem preč. župnim uradom Slovenskih goric se v ljudo naznanja, da se bo letos pri Sv. Trojici »Florijanovo« praznovalo v sredo pred Vnebohodom Gospodovim, to je dne 4. maja. Prečastiti gg. župniki naj blagovolijo prošnjo procesijo v sredo prirediti k Sv. Trojici, mesto doma.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Kakor vsako leto, ako je lepo vreme, tako bo tudi letos na Florijanovo pri naši romarski cerkvi veliko romarjev, največ iz sosednih župnij. Značilno je zlasti to, da pridejo s procesijami tudi pevski zbori ter pri tej priliki na cerkvenem koru pokažejo, kaj premorejo. Lansko leto stvar ni povsem zadovoljivo izpadla. V našem listu ste nam lani 13. maja očitali, kaj je vse manjkalo pri tem ali drugem zboru. Na vašo kritiko so se vsi zbori za letos zboljšali. Pridite nas poslušati, pa boste videli red, in slišali, kako napredujemo v lepem cerkvenem petju.

Središče ob Dravi. Mnogo se zgodi novega v Središču, a redko se najde kdo, ki bi to spravil v svet. Toda pred kratkim sta se izvršila dva dogodka, ki pač zaslužita, da zve za nju tudi širša javnost. Prva posebnost je bila nova maša č. g. p. Jožefa Šavora, a druga tretja prosvetna akademija. Niso redke nove maše v Središču, saj je bila zadnja komaj pred dvema letoma, a sedanja je zanimiva zato, ker se je vršila v času, ko v Priekiji ni navada obhajati nove maše. Pa tudi sedaj je bila polna središka cerkev vernikov, ko je vstopil v njo v slovesnem sprevedu g. novomašnik. Prav primerno in navdušeno mu je govoril za ta slavnostni dan domači g. kaplan Andrej Stakne. In po končani cerkveni slavnosti se je razvila intimna proslava nove maše na novomašnikovem domu. Še časih naš človek duhovnika, ga spoštuje in mu zaupa, to je pokazala tudi primicija č. g. p. Jožefa. Ti pa, dragi novomašnik, hodi v svojem težkem poklicu po stopinjah Dobrega pastirja, na katerega god si v Središču prvič stopil k Njegovemu oltarju, hodi vsem vse in iz vseh težav boš izšel zmagovalci — Bil je pač čas, ko se je na prosvetnem polju začelo Središče komaj probujati. Središka prosveta je falanga, ob kateri se razhaja orožje nasprotnikov. To je zlasti pokazala prosv. akademija pret. nedelje. Spored akademije je bil srečno izbran, da je občinstvo vžgal. Saj pa so Makabejski brajke odločno razvili svoj program takoj v začetku. Kot kladivo je padala vsaka njihova beseda v srca navzočih in jih osvojila. Sledil je Igrokaz »Demon«, ki prav dobro dokazuje propad človeške družbe po alkoholu. Gdč. Lončaričeva nam je s svojim ponazorovanjem pričarala Sočo pred naše oči. Zdelo se nam je namreč, da ališimo, kako Soča skaklja z gorskih višin v dolino. Govornik g. Štamberger je menda res govoril iz arca vseh, ko je navajal zgodovino bojev in temnih oblakov, ki so se vedno zbirali in se še zbirajo nad katoliškim domom v Središču in je vzkliknil, da se prebivalci

Bolne žene dosežejo z uporabo naravne »Franz Josefove grenčice« neovirano lahko iztrebljenje črevesa, kar često učinkuje izvanredno dobrodejno na obolele organe. Ustvaritelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so ugodno učinkovanje »Franz Josefove vode« ugotovili z lastnimi preiskavami. »Franz Josefova voda« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. 10

Krekove dvorane oblakov in bojov niso nikdar ustrašili in se jih tudi ne bodo. Pevska točka, ki je sledila, pa radi odra, ki je zgoraj odprt, ni prišla do pravega izraza, čeprav je bila z razumevanjem nastudirana. Sledile so športne točke fantovskega in dekliškega krožka, spremljane od svetinjske godbe. Vse točke so bile do potankosti dobro priučene in izvedene, a izmed vseh je najbolj ugaljalo rajanje. Pa je tudi vzeto iz življenja naroda. K tretji prosvetni akademiji pač zasluži središka prosveta vse priznanje. In upamo, da jo bo to samo podžigalo k novemu delu in napredku.

Sv. Barbara v Halozah. Poroča se, da so kopači pri Sv. Barbari v Halozah v motikami namlatili Josipa Šmigoca. Res je, da so istega namlatili Leskovčani v Velikem Okiču. Nedavno je ustrelil v Stojncih, župnija Sv. Marko niže Ptujja, Josip Kristovič Štefana Kranjca. Isti je 6. februarja 1921 avečer ob 8. uri oropal v naši župniji Jakoba Kelca, za kar so ga porotniki v Mariboru dne 20. septembra 1921 obsodili na osem let ječe.

Sv. Barbara v Slov. goricah. Bogu vsemogočnemu se je dopadlo poseči v močno vrsto pravičnih in pobožnih žen ter je poklical k sebi gospo Minko Kranjčovo, soprogo šol. upravitelja v pokoju. Rojena je bila 14. marca 1868 kot hčerka dr. Jos. Vošnjaka, primarija v Ljubljani. Ko je bil ta gospod predsednik »Pisateljskega društva«, je odbor prirejal razne izlete, posebno na grobove naših slavnihih kulturnih delavcev. Tako je bila blaga g. Minka tudi na grobu dr. F. Prešerna in Sim. Jenka v Kranju kot deklamovalka za narodno probudo, na primer v Velenju za časa župnikovanja dr. Ivo Lipolda. Navzoča je bila tudi pri slavnosti 70 letnice župnika Davorina Trstenjaka v Starem trgu pri Slovenjgradcu, ko mu je odbor »Pisateljskega društva« podaril srebrn pokal. Bila je tudi pevka pri Glosbeni Matici v Ljubljani ter nastopala na njenih prireditvah. Kakor je bila vzgledna Slovenka, tako je bila tudi vzorna mati peterih že preskrbljenih otrok, ki jim je vcepila narodnoverski duh. Sin Bogdan je zaostal v ruskem jetništvu, odkoder se je zglasil šele leta 1922. Jako veliko veselje je imela in veliko spretnost je razvijala pri pletenju in vezenju, tako da je napravila z lahkoto izpit za učiteljico ročnih del in je kot taka z lepim uspehom poučevala učenke in tudi odrasle nad 30 let. Prirejala je tudi razstave ročnih del, leta 1906 se je udeležila celo razstave ročnih del s primerno pošiljatvijo celo v Ljubljani. Kakor je bila vsestransko delavna in skrbna, tako je bila tudi globokoverni; vsako jutro je bila pri sveti maši, dokler je stanovala v šoli ter molila za svoje drage. Napram revežem je bila radodarna ter je posebno rada podpirala dijake. V leposlovju je bila vrlo poučena in ni je bilo slovenske knjige, katere bi ne bila ona čitala. Kot deklica je obilno knjižnico svojega očeta vso prečitala in mnogo verzov in pesmi je znala na pamet. V jeseni, ko so došle Mohorjeve in druge knjige, je ona prva vse prečitala, tako veselje je imela z lepimi knjigami. V visokih časih je bila pri njej gostoljubnost, ki jo je podpirala prirojena ljubeznivost. Naj bo blagi rajni Večni obilni plačnik

za vsa njena plemenita dela! Naj v miru počiva v domači zemlji!

Ivanjševci — Sv. Peter pri Radgoni. V ponedeljek, dne 18. aprila smo tukaj pokopali blagega moža v starosti 34 let, vzornega očeta Alojza Šiško, kmeta iz Ivanjševca. Ze tretje leto ga je mučila jetika, ki jo je prenašal z veliko potrpežljivostjo. Najboljša zdravniška veda mu ni mogla vrniti zdravja, ki si ga je tako srčno želel. Stevilne množice so oblegale mrtvaški oder. Veliko ljudstva ga je spremlilo na poslednji poti. Iz nagrobnega govora g. župnika smo izvedeli, kako je rajni posvetil Bogu svoje življenje. Dober krščanski oče zapušča ženo, sina in hčerko. Pogreb je pričal, kako je bil rajni priljubljen. Naj počiva v miru! Ostalim pa naše sožalje!

Verzej. V nedeljo, dne 1. maja obhajajo Salezijanci slovesno praznik Marije, Matere dobrega sveta, patrone Marijanšča. Obenem pa god blaženega Janeza Bosca, ustanovitelja salezijanske družbe. Že na predvečer slovesne večernice, nato ob prvem mraku rimska procesija z lučicami. Drugi dan začetek svetih maš ob 5. uri zjutraj. Ob pol 10. uri dopoldne pridiga in slovesna sveta maša zunaj na prostem, pri lurski kapelici. Popoldne ob dveh slovesne večernice. Častilci Marijini, pridite počastiti Kraljico majniško prvi dan njenega meseca. Ona vas bo zato obilno blagoslovila.

Smarje pri Jelšah. Zadnji teden smo se lotili še znotranje oplešave našega katoliškega doma, kateremu smo že v prejšnjih mesecih temeljito preuredili in za mnogo let utrdili društveni oder. Naš prijatelj g. slikar Vipotnik iz Zalca nam poslikava kulise in celo notranjost in tako upamo, da se bomo prav kmalu v lepo prenovljeni dvorani pokazali z dostojno proslavo šestdesetletnice našega voditelja dr. Korjčca. — Ker se je naša župnija v tako izredno lepem številu posebno letos poprijela »Slov. Gospodar«, smo se pač že bali, da se bo zaradi tega skrčilo število Mohorjanov. Toda glej njihovo vnemo in požrtvovalnost; še pet jih je več kakor lani, in sicer 175 zavsem. Čast jim zato; Pa še nekaj. Fond ali zbirka za novi šmarnski veliki zvon vkljub strašni denarni stiski raste in kaže ljuhezen naših rojakov — doma in v tujini do lepega zvonjenja in do vzpodbudnih cerkvenih slovesnosti. Kakor smo solze žalosti prehlivali, ko so nam prejšnji veliki zvon na vojsko odgnali, tako bomo s solzami veselja novega pozdravljali in škropili. Sam Bog nam daj, ga kmalu dočakati! — Drugo povelikonočno nedeljo so nam gojehke našega gospodinjskega tečaja pripravile lepo uspešo »čujanko«. — Gospa Streharjeva je v svojem 79. letu nevarno zbolela, pa prosimo Boga, da nam dobro sosedinjo še dolgo ohrani. — Ob začetku toliko priljubljenih šmarnic iskreno želimo, da se naš belo blesteči oltar s pomočjo vrlih družbenic Marijine družbe in dobrih fržank zopet pokaže v cvetličnem sijaju in da izvežbano petje jutro za jutrom proslavlja nebeško Kraljico ter vabi ljudi k toliko priljubljeni pobožnosti, ki se že od leta 1882 naprej ravno pri nas ginljivo lepo obhaja. Naš šestdesetletni naročnik »Slov. gospodarja« sosed Fr. Jug v Zadržah še ni nobene zamudil in jo tedaj letos ob petdesetletnici obhaja kot zlat jubilat. Da bi le imel veliko posnemalcev!

Sv. Križ pri Rogaški Slatini. Umor invalida trafikanta. Trafikant g. Jurij Gajšek je imel malo trafiko v Rogaški Slatini. Stanoval je v najeti hiši kake četrte ure hoda iz Rogaške

»Domoljubni pevec«, zbirka ljudstvu priljubljenih pesmi, broširano 3 Din, vezano 5 Din. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Slatine v Temniku. V soboto zvečer, dne 16. aprila po zaprtju trafike je šel k počitku na svoj dom. V gozdu za Hermolovo vilo kakih pet minut hoda od glavne ceste ga je nekdo napadel in grozovito zverinsko obdelal z nožem. Prizadel mu je devet ran, izmed katerih bi že vsaka zadostovala za smrt. Ker moža ni bilo pravočasno domov, so ga šli domači iskat. Našli so na svoje grozno presenečenje na cesti njegov površnik in klobuk. Takoj jim je šinilo v glavo, da se je nekaj zgodilo. V bližini v gozdem gozdu so našli Gajška mrtvega. Na umorjenem so bila znamenja, da se je boril z napadalcem, kateremu je pa le podlegel. Umor je bil izvršen radi pohlepa po denarju. Napadalec mu je vzel denar in dva ključa od trafike. O tem groznem dejanju je bilo takoj obveščeno orožništvo, ki pridno zasleduje storilca. Daj Bog, da ga kmalu izsledijo in izročijo v roke pravice. Truplo umorjenega so naslednje jutro spravili v mrtvašnico k Sv. Trojici. Pokojni je star okrog 50 let. Rodom je iz Žetal pri Rogatcu. Zapušča mlado vdovo s petimi nepreskrbljenimi otroci.

Kostrivnica pri Rogaški Slatini. Zvonili so zvončki po travnikih, njim so se pridružili zvonovi iz cerkvenih lin ter so zaplakali za vzornim župljanom. Umri je namreč v Čašavasi Mihael Ogrizek. Osemdnevna pljučnica je krepkega moža položila na mrtvaški oder. Umrl je mož vere in tudi verskega življenja, ki se ni sramoval v javnosti moliti sv. rožnovenec. Bil je blag mož svoji ženi, skrbni oče do svojih otrok, miroljuben napram sosedom, kar so pričale solze sosedov, prijateljev in znancev, ki so prihajali kropiti blagopokojnega. Mirno si v Gospodu zaspal, zato upamo, da ti je Bog bogat plačnik v nebesih!

Spitališč pri Konjicah. Dne 25. aprila se je poročila vrla mladenka Malika Zidanšek z vrlim fantom Lojzetom Klinc iz Žič. Poročal je nevestin bratranec g. kaplan Jakob Zidanšek iz Rajhenburga. Obilo sreče in božjega blagoslova novoporočencema! — Razrešeni so bili občinski odborniki gg. župan Zidanšek Karl, Zidanšek Anton, Turk Franc st. in Turk Franc ml. Dva odbornika še pričakujeta razrešitve.

Ljubečna pri Celju. Pred kratkim se je vršil v tukajšnji osnovni šoli lep zaključek gospodinjkega tečaja, katerega je posečalo minulo zimo lepo število kmetijskih in delavskih deklet. Dekleta so pri končnem izpraševanju pokazala, da so se res veliko naučila. Tudi so ob koncu zapele par pesmi in deklamirale nekaj lepo prednašanih pesmi. Torej našim ženinom v bodoče ne bo več treba iskati gospodinjo po drugih župnijah, bo doma dosti dobrih. Samo ko danes na vpraša nobeden več kakšna je, temveč več koliko ima. Se je pač svet obrnil na naših opekarnah, kakor tudi na »rinfoknu«, že začnejo z delom. V naši vasi so, kakor moramo z nekakim obžalovanjem ugotoviti, poleg dveh trgovin kar štiri gostilne, kjer se gasi žejja ter praznično že itak raztrgani žepi tistih, ki danes težko služijo.

Vojnik. Že zadnjič smo poročali o krizi, ki nas vsak dan bolj tlači. Tudi pri nas v Vojniku je že precej brezposelnih. G. Westen v Celju je odpustil zadnji čas spet 60 delavcev. Z ostalimi pa dela po tri dni na teden. Odpuščeni so oženjeni moški, žene pa so obdržane na delu. Tako morajo ženske preživljati svoje može. Spričo današnje brezposelnosti se nam zdi, da ne veljajo več Gregorčičeve besede: Za vse je svet dovolj bogat in srečni vsi bi bili... Zal, da tudi naša delavska društva ne najdejo pri vseh ljudeh in ustanovah tistega razumevanja, kot bi bilo potrebno! Ali ni mera za vse enaka?

Gornji Dolž, Sv. Florijan. Zadnji petek smo tukaj pokopali znanega krojača Valentina Sla-

tinšek. Rajni je bil dober krojač, prejšnje čase je obiskoval vse bližnje in nekatere daljne kraje, kjer se je vršil sejm. Bil je povsod znan kot poštenjak in dober delavec, zato je bil njegov »štant« vedno oblegan od kupcev. Bil je dolgoleten naročnik »Slov. Gospodarja«. Svoje posestvo, katero je pred leti pustil hčerki, je lepo arondiral in zasadil s sadnim drevjem. Krasi ga tudi lepa kapelica Srca Jezusovega. Ko je oddal posestvo, ni mu bilo več obstanke brez dela, ustanovil je drugo ter si ga lepo uredil na hričeku blizu Sv. Florijana, kjer sedaj počiva. Ni mu bilo odločeno, da bi dolgo užival, ker ga je poklical Vsemogočni k sebi na plačilo. Rajni Slatinšek je bil zares vzoren in skrben gospodar, dober krojač, ter je bil pri stroju in šivanki do zadnjega zdihljaja. Ker je bil tudi veren mož in rad hodil v cerkev, upamo, da mu bo Bog milostljiv ter da mu je že dal zaslužen plačilo. Mi vsi pa, ki smo ga poznali, mu želimo, da počiva v miru!

Sv. Rupert nad Laškim. Sedaj je vendar enkrat odkurila starica zima s svojim snegom in ledom in mrazom in boleznimi in trpljenjem brez konca in kraja. Res, naguban je bil njen obraz, same skrbi in nadloge je trosila povsod; pa še ostro koso je nosila po snegu in kosila, ker trave ni bilo, ljudi kar po vrsti: v treh mesecih je pokosila 20 ljudi, večinoma starih, nadušljivih, a tudi otrokom ni prizanesla. V Kanjucah je 11. aprila po dolgem hiranju in trpljenju zatisnila svoje trudne oči vrla mati in gospodinja vdova Marija Levšek, po domače Trankovska. Bila je v svojem življenju prava tiha mučenica, a močna krščanska žena in mati, ki je v duhu trpečega Zveličarja prenašala svoje dolgoletne težave. Dobra mati, počivaj v miru! — Nesreča nikoli ne počiva: v Gorji je 13. aprila ponoči ob 1. uri zgorela lesena hišica prevžitkarice Marije Kocman, po domače Podkladovske. Šele pred kratkam je kupila hišico s pripadajočo zemljo in hotela tu ob strani bolehnih hčerk v miru preživeti svoje stare dni; a nenadoma, ne ve se kako, je prišla nesreča; ogenj je uničil hišo do temelja, zgorelo je vse: živež, obleka, orodje, dve kozji, kokoši in vse. Ženski sta si rešili le golo življenje. Najbolj bridko pa je: hiša ni bila nič zavarovana. To je gorje! Ka bi vendar vsak še tako majhen posestnik bil toliko previden, da bi se zavaroval vsaj za malo vsoto! Kadar pride nesreča, je zdihovanje zastoj in prepozno!

Vprašanja in odgovori.

J. H. v Č. Neki stavbenik mi je ostal dolžan. Odvratnik ga je opominjal. Ni odgovoril. Kako pridem do denarja? — Treba je tožiti. Stroške bo plačal on, če sploh kaj ima. Gmojne razmere nam niso znane.

Ž. H. v L. Kako mi nakaže sin denar iz Francije? — Sin naj v kaki francoski banki vplača denar na vaš naslov pri Zadržno-gospodarski banki, ki vam bo nato denar poslala. Iz Francije pošlje tudi lahko denarno pismo, to je posebno pismo, kjer je na naslovni strani ves zapisano.

L. Fr. v M. Kupil sem posestvo z vsem inventarjem. Sedaj ga prodajalec ne da. — Občina neke ceste po mojem noče prevzeti kot občinske. — Bučno olje smrdi po plesnivem, kako to popravim? — Prodajalca morate tožiti na izpolnitev pogodbe. — Občine ne morete prisiliti, da cesto prevzame. — Glede bučnega olja je sedaj prepozno. Drugič ne dajte plesnivih solnčnic v mlin!

Č. M. v Zg. S. Ali Zadržna samopomoč deluje? — Deluje v redu.

A. F. v Ž. Kako je s Kmetijsko eksportno zadrugo? — Nam ni znano. Oglasite se pri Zadržni oblačilnici v Melju (Maribor).

A. S. v P. Vse sem plačal, ali srečke ne dobim. — Morate pač tožiti pisarno. Glede agrarne zemlje se vam ni več bati. Je že zakon.

S. F. v D. Ali moram vso pridobnino za nazaj plačati? — Pridobnina se plačuje nazaj. In za leto 1931, torej letos, se plača isto vsoto kot lani. Ker ste začeli leta 1930 šele decembra, vložite prošnjo na davčno blast, da se vam primerno zmanjša.

J. K. v G. Kaj bo z denarjem? — Dinar ima zlato podlago, dokler se vlada tega kritja drži, dinar na mednarodnem trgu ne bo padel. Doma pa je celo zrastel v svoji vrednosti, ker se za malo denarja veliko dobi.

M. D. v S. Ali naj od matere prevzamem ali kupim posestvo? — Kot edini otrok prevzemite, ker ste pristojbin prosti pri vašem malem posestvu. Notar vam to napravi.

J. P. v D. Ali ima notar dolžnost skrbeti za desetek? — Ako je denar sprejel, da, sicer ne.

R. F. v Sv. B. Ali se da sodnijsko koga izseliti? — Stanovanja niso zaščiteni. Če viničar ni v vaši službi, se seveda mora izseliti. Opravite prijateljski. Če boste tožili, vam bo sodnija ustregla.

F. M. v V. N. Zakaj učitelji ubiijo otroke izgovorjave na učin, govornin itd.? — Slovenski slovničarji so tega mnenja. To ni narečje, ampak je splošno po vseh šolah vpeljano.

Dohodki in brige našega kmeta.

Spomladansko delo se je začelo, april sicer nagaja, toda čas hiti in priganja; na njivah je vse veselo, nekaj zrnja je že v zemlji, za krompir in drugo se zemlje pripravljajo. Toda kaj pa letos z vinogradi? Tu pa ni tistega življenja, ki je vladalo prejšnja leta, ni tistega petja in vriskanja in vendar je bilo lansko leto vino najboljšje skozi dolga desetletja; saj je sploh le tuintam kaj ljudi v goricah, kaj je neki vzrok? Kaj? Strašna kriza. Kmet nima denarja, njegova živina nima cene, gre ponujat svoje vino trgovcu, pa ne dobi niti Din 1.50; če je že vino v jeseni prodal, še ni dobil denarja zanj, a če ga je dobil, je denar že davno porabil za najnujnejše potrebe, če ima denar v denarnem zavodu, ga ne dobi zlahka ven, ker nihče ne vloga, niti obresti ne plačuje. Pa se še znajdejo med našim, sicer dobrim ljudstvom nekateri, ki prepričujejo viničarje, da naj pod Din 10.— na dan ne gredo delat. V tem oziru naj ne bo odveč nekaj stvarnih opazk. Ako je viničar priden, prav tako njegova žena in otroci, so pač zaposleni na leto malo več kot 51 dni. V naši župniji vem, da opravijo viničarji delo najprej pri svojem gospodarju; ko je to delo opravljeno, ne drže križem rok, ampak si najdejo delo pri kmetu, zjutraj in zvečer pa imajo tudi na svojih prideljenih jim njivah dovolj opravka. V času, ko se povsod radi cenejših življenjskih potrebščin znižujejo plače uslužbencem, je težko misliti in zahtevati, naj se viničarjem plače